

Nr 109.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fullmakt att i arbetslöshetsbekämpande syfte igångsätta arbeten, för vilka anslag uppförts å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51, m. m.

(3:e avd.)

Kungl. Maj:t har i propositionen nr 70, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 5 februari 1954, föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att under budgetåret 1954/55, därest arbetsmarknadsläget så påfordrar, inom ramen av ett belopp av 300 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag är uppförda å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51.

Allmän beredskapsstat fastställdes senast av 1950 års riksdag. Beredskapsstaten, som avsåg budgetåret 1950/51, upptog anslag å driftbudgeten om tillhoppa cirka 840 miljoner kronor och anslag å kapitalbudgeten å sammanlagt cirka 380 miljoner kronor. Med å beredskapsstaten uppförda anslag skulle finansieras en investeringsreserv, som omfattade såväl statliga och kommunala som statsunderstödda investeringsobjekt. Investeringsreserven var icke avsedd att realiseras i sin totala omfattning utan inrymde alternativa sysselsättningsprogram.

Då arbetsmarknadsläget icke ansågs ge anledning till att ett utformat förslag till allmän beredskapsstat för innevarande budgetår underställdes riksdagen, utverkade Kungl. Maj:t, i likhet med tidigare år, riksdagens bemyndigande att under budgetåret 1953/54, därest arbetsmarknadsläget så påfordrade, inom ramen av ett belopp av 300 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag är uppförda å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51.

Inom ramen för den lämnade fullmakten har Kungl. Maj:t bemyndigat arbetsmarknadsstyrelsen att disponera och utbetala sammanlagt 28,2 miljoner kronor för igångsättande av särskilda arbeten i sysselsättningsfrämjande syften. Vidare har Kungl. Maj:t beviljat lån till anordnande av allmänna samlingslokaler, som ansetts böra komma till stånd av sysselsättningspolitiska skäl till ett belopp av i runt tal en miljon kronor. En närmare redogörelse för medelsdispositionen har lämnats i propositionen nr 161 i samband med äskandet av anslag å tilläggsstat för reglering av sålunda förskottade utgifter.

Departementschefen liksom arbetsmarknadsstyrelsen anser det icke nu möjligt att ingå på en bedömning av arbetsmarknadssituationen under nästa budgetår men finner det antagligt att en tillräcklig beredskap mot arbetslöshet skapas för nästa budgetår, om en finansfullmakt till oförändrat belopp av 300 miljoner kronor ställes till Kungl. Maj:ts förfogande. Fullmak-

ten anses liksom för innevarande budgetår böra anknytas till de på allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppförda anslagen. Därest utvecklingen på arbetsmarknaden senare skulle ge anledning därtill, förutsättes på grundval av arbetsmarknadsstyrelsens utredningar om revidering och komplettering av investeringsreserven ett förslag till allmän beredskapsstat få upprättas och underställas riksdagen.

För den händelse ifrågavarande fullmakt tages i anspråk anses fortfarande böra gälla, att grunderna för statsbidrag till kommuner och enskilda vid utförande av arbeten tillhörande investeringsreserven kan jämkas där så erfordras med hänsyn till de särskilda förhållanden under vilka investeringsverksamheten kan komma att bedrivas.

I fråga om förutsättningarna för att inom den föreslagna finansfullmaktens ram disponera anslagen å beredskapsstaten anknyter propositionens förslag till vad som gäller i fråga om innevarande budgetårs fullmakt.

Departementschefen erinrar i detta sammanhang om att investeringsanslagen för affärsverkens vidkommande för nästa budgetår äskats med belopp, som — inberäknat behållningar å äldre anslag — med cirka 75 miljoner kronor överstiger det förordade investeringsprogrammet. Om en konjunkturomsvängning skulle inträffa och utvecklingen gå i depressiv riktning, finns därför inom den ordinarie budgeten möjligheter för en utvidgning av investeringsverksamheten inom affärsverken.

Vidare erinras om, såsom redan framhållits i finansplanen till årets statsverksproposition, att en kontinuerlig översyn av planerna för de offentliga arbetena pågår genom arbetsmarknadsstyrelsens försorg i samarbete med kommunerna och de statliga myndigheterna. Planerna omfattar icke endast anläggningsarbeten utan även en reserv i form av industribeställningar för civila och militära statsmyndigheters räkning.

Utskottet, som understryker departementschefens uttalande att förslag till en ny allmän beredskapsstat bör upprättas och underställas riksdagen om utvecklingen på arbetsmarknaden ger anledning därtill, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t att under budgetåret 1954/55, därest arbetsmarknadsläget så påfordrar, inom ramen av ett belopp av 300 miljoner kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag är uppförda å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51.

Stockholm den 4 maj 1954.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 108.